

Ta Fiesta del Sol – en oriktig finlandism?

Nina Pilke

Institutionen för nordiska språk

Vasa universitet

Artikkeli käsittelee Svefixin automaattisen kielentarkastusohjelman antamia turhia virheilmoituksia. Aineisto koostuu yliopisto-opiskelijoiden kandidaatintutkielmien käsikirjoituksista. Tutkimus liittyy laajempaan automaattista kielentarkastusta koskevaan hankkeeseen, jossa sivutaan myös virheilmoituksia (Pilke 2007). Tämä artikkeli kokoaa tutkimustulokset yhteen ja esittelee virheilmoitusten alustavan luokittelumallin. Luokittelu käsittää 4 pääluokkaa: kielisidonnaiset, kontekstisidonnaiset, sanastosidonnaiset ja rakenteelliset turhat virheilmoitukset. Pääluokilla on edelleen yhteensä 14 alaluokkaa.

Nyckelord: automatisk språkkontroll, falska alarm, kategorisering

1 Inledning

I min artikel diskuterar jag falska alarm i ett antal avhandlingsmanuskript (kandidatavhandlingar) och studerar när programmet *Svefix* ger ett falskt alarm. Mina informanter är universitetsstuderande med huvudämnet svenska. Studien är ett komplement till ett redan avslutat forskningsprojekt som sätter funktioner i språkkontrollprogrammet *Svefix* i fokus. Slutrapporten *Kontroll över kontroll* har publicerats hösten 2007 (Pilke 2007). I slutrapporten tangerar jag temat falska alarm inom de tre olika delstudierna (produktorienterad funktionsstudie, användarstudie 1 och användarstudie 2) men en sammanfattande genomgång saknas. En sådan sammanfattning avser jag att ge i denna artikel. Därtill strävar jag efter att kunna presentera en preliminär kategorisering av olika falska alarm.

2 Falska alarm i *Svefix*

Alla automatiska kontrollverktyg ger s.k. falska alarm, d.v.s. markerar något som är rätt som fel. De falska alarmer beror ofta på det faktum att den automatiska språkkontrollen inte klarar av att göra en global kontroll av texten och dess olika delar. I stället koncentrerar sig programmen på lokala formfel. Språkets mångfald gör att ett datorprogram inte klarar av att göra en mera omfattande analys på samma sätt som en

människa. (Se *Svefix 2.1*; se även Kohut & Gorman 1995; Carlsson & Grönroos 2000 samt Reuter 2002.)

I *Svefix* handbok tar man upp programmets begränsningar i ett särskilt kapitel. Man påpekar uttryckligen att den automatiska kontrollen *Svefix* inte klarar av att göra en global kontroll av texten och dess olika delar. (*Svefix 2.1*). I *Svefix* handbok (2008) diskuteras falska alarm så här:

Vad gäller fel som är inom räckhåll, utgörs problematiken och utmaningen till stor del av behovet att undvika falska alarm. (Ett falskt alarm innebär att något som är rätt blir markerat som fel.) Det skulle i princip vara möjligt att göra ett program som upptäckte (så gott som) alla formfelen av en viss typ i en text. Fel-detektionsreglerna i ett sådant program borde dock tillåtas vara så ”liberala” att användaren också skulle drabbas av en uppsjö av falska alarm (och med stor sannolikhet sluta använda programmet). För att ett språkkontrollprogram skall vara användbart måste alarmen till en övervägande del vara motiverade. Detta förutsätter restriktioner på detektionsreglerna, och en oundviklig konsekvens av restriktionerna är att en del fel undgår upptäckt.

Kohut och Gorman (1995) har utvärderat fem olika amerikanska programs (*Correct Grammar, Editor, Grammatik, PowerEdit, RightWriter*) förmåga att upptäcka och kommentera fel och brister i studentuppsatser. I deras studie var drygt 15 % av de upptäckta felen falska alarm.

2.1 Falska alarm i studenttexter

I den första av mina tidigare delstudier (produktorienterad funktionsstudie) som jämför hur kontrollen i å ena sidan *Word* och å andra sidan *Svefix 1.0* hittar fel i rapporttexter skrivna av första årets studenter visade sig 42 % av de upptäckter som *Word* gjorde vara falska alarm. De falska alarmen berodde oftast på att programmet inte kände till alla finska namn eller ortnamn på svenska i Finland. Av de meddelanden som *Svefix* ger var i sin tur 23 % falska alarm i fråga om det undersökta materialet. En orsak till att andelen falska alarm var lägre i *Svefix* än i *Word* är att *Svefix* klarade av de flesta namnen på svenska i Finland.

2.2 Bearbetning av falska alarm i en testtext

I den första användarstudien använde jag en testtext. I texten finns sammanlagt 44 ställen som uppmärksammas på något sätt av *Svefix*. Sammanlagt tre detektioner har jag kategoriserat som falska alarm med tanke på den aktuella kontexten (= en tidningstext i Finland). Av de sammanlagt tre falska alarmen orsakar namnet *Knookala* och ordet *skyddspolisen* inga problem för studerandena. I dialogrutan får efternamnet inga ersättningsförslag medan *skyddspolisen* diskuteras med hänsyn till motsvarande beteckning i Sverige. Det tredje falska alarmet är knepigare då 5 av 7 studerande har ändrat meningen *Relativt kort alltså* efter att de har fått kommentaren ”Meningen tycks inte ha något verb” och förklaringen: ”En fullständig sats innehåller åtminstone ett verb, men ett språkligt uttryck kan förstås vara välformat också utan att vara en fullständig sats. T.ex. i rubriker är det vanligt att inte använda verb”.

Enligt Karlsson (2005: 24) genererar regeln för verblösa meningar flest falska alarm som stör många skribenter oerhört och därför kunde regeln t.o.m. helt tas bort. I stället kunde man enligt honom föra in en kommentar om ofta återkommande fel ifall programmet i en text detekterar för många meningar som inte innehåller ett verb. Domeij (2003: 87–96) har undersökt hur ett antal informanter språkgranskar en text på papper och därefter med hjälp av ett granskningsprogram. I hans undersökning kommer det fram bl.a. att skribenterna ibland följer datorns förslag även om de tycker att det låter konstigt. Som Domeij (2003: 93) uttrycker det: ”Det verkar som om datorns kommentarer lätt gör att det smyger sig in lite osäkerhet om den egna förmågan till bedömningar.” Enligt Knutsson (2001: 169; 2005: 25–26) har personer med svenska som andraspråk stor tillit till granskningsprogram.

2.3 Falska alarm i studenternas manuskript

I min tredje delstudie, den andra användarstudien, har jag redovisat hur tre studenter har bearbetat sina avhandlingsmanuskript (kandidatavhandling) med hjälp av *Svefix*. I denna artikel tar jag med ytterligare tre manuskript (= alla som levererade en helhet i min pilotgrupp) och presenterar en preliminär kategorisering av de falska alarmen i mitt

material. Studenternas texter innehåller i genomsnitt 4780 ord. Jag har inte tagit med sammanfattningar på finska, litteraturförteckningar och eventuella bilagor i min undersökning.

De falska alarmen i det undersökta materialet ser ut att kunna indelas i fyra huvudkategorier. I första kategorin finns alarm som beror på att texten är flerspråkig. Den andra kategorin innehåller detektioner som kan kategoriseras som falska med tanke på den aktuella kontexten. I den tredje kategorin placeras ord och uttryck som i princip kunde finnas i kontrollprogrammets ordlista men som saknas där. Den fjärde kategorin innehåller sådana falska alarm som hör ihop med strukturen. Alla kategorier har underkategorier.

2.3.1 Språkrelaterade falska alarm

Språket i den text som man vill kontrollera med hjälp av *Svefix* måste ha angetts som svenska (antingen svse eller svfi). Om en text innehåller enstaka uttryck på ett annat språk uppmärksammas skribenten på dessa. Om man har kryssat för rutan *Identifiera språk automatiskt* byter *Svefix* språk själv vid längre textavsnitt. Denna funktion kan leda till falska alarm då kontrollen i mitt material, t.ex. i en tabell som har *adjektiv*, *substantiv*, *preposition* osv. som ledtexter i 1:a spalten, redan på rad 2 (*substantiv*) av någon orsak hoppar till engelska och ger *substantive* eller *substantives* som ersättningsförslag.

De avhandlingar som skrivs vid en språkinstitution är inte enspråkiga. Senast i litteraturförteckningen kommer flera språk in i bilden, oftast redan tidigare i form av exempel, citat m.m. I mitt material har studenterna medvetet finska, engelska och grekiska/latin med i sina texter vilket orsakar falska alarm. En av studenterna diskuterar t.ex. hur man bildar adjektiv i finskan och i svenskan och använder fi *puolukka* + *-inen* som exempel (förutsätter en omskrivning i svenskan). En annan presenterar sin materialinsamlingsmetod genom att berätta att hon har gjort sökningarna i databasen genom att använda sökorden *svenska AND språkhistoria OR kielihistoria* där det finska ordet detekteras av *Svefix*. Engelska finns med i en av texterna när studenten kommenterar att termanvänd-

ningen på svenska inom den valda branschen följer den engelska modellen (*full-bodied* – *fyllig*). Klassiska språk använder studenterna i mitt material när de t.ex. diskuterar ordens ursprung (t.ex. horoskop < *horoskopein*) och när de hänvisar till filosofernas tankar (t.ex. Aristoteles klassiska definition som består av *definiens* och *definiendum*).

Ibland ger *Svefix* i samband med detektionerna även ersättningsförslag som i fråga om *Maku* (en tidskrift) som enligt programmet kunde ändras till *Masku*, *Make*, *Maka*, *Mak* eller *Makt*. I detta fall har programmet inte analyserat *Maku* som ett finskt namn utan som ett felstavat ord i svenskan.

2.3.2 Kontextuella falska alarm

Som kontextuella falska alarm kategoriserar jag sådana påpekanden som med tanke på den aktuella texten är onödiga men som i en annan kontext kan vara relevanta. I mitt material kan de kontextuella falska alarmen indelas i tre undergrupper, nämligen finlandismer, exempel samt vetenskaplig stil och skrivteknikaliteter.

Finlandismkontrollen i *Svefix* bygger på finlandismerna i *Finlandssvensk ordbok* (af Hällström & Reuter 2000) som tar upp enskilda ord, böjningsformer, substantivfraser, adjektivfraser, prepositionsfraser samt olika fasta konstruktioner med verb och andra ordklasser. Enligt Fortelius (2003: 7) är finlandismkontrollen i *Svefix* ”omfattande och visar på ett gediget avvägningsarbete”. Mina tidigare forskningsresultat bekräftar detta. I de tidigare versionerna av *Svefix* (1.0, 1.1) kommenterades finlandismerna i hjälptexterna i stil med *Skyddspolisen motsvaras i Sverige av säkerhetspolisen, Säpo. Förklara vid behov*. I den nyaste versionen 2.0 har innehållet i dialogrutan i vissa fall ändrats något när t.ex. *inrikesministeriet* i mitt material får kommentaren *De frågor som i Finland hör till inrikesministeriet är i Sverige fördelade på flera olika departement. Om det finska ministeriet åsyftas finns det ingen orsak att undvika ordet ”inrikesministerium”*. Ordet *diplomarbete* får fortfarande kommentaren *Ordet ”diplomarbete” används inte i Sverige. Närmaste motsvarighet är ”examensarbete”*. Förklara vid behov. När studenterna använder autentiska exempel ur sina egna material (t.ex. ordböcker,

ordlistor) kan *Svefix* påpeka att det t.ex. är fråga om ålderdomliga uttryck (*ej*) eller tal-språk (*nån, dej*):

- (1) a) servitut /5/ /14/
[...], som lagen ej i övrigt medger. /48 s. 339/
b) ”hon behövde nån som förstod på riktigt”
c) ”Ajöss med dej, ursäkta att jag går”

En av studenterna följer i sina exempel de markeringsätt som finns i den tryckta ord-listan som utgör hennes material vilket ger falska alarm. Snedstreck till exempel vid sökord som i *riskavfall /1/* ger kommentaren ”riskavfall / 1 bör inte omges av mellan-rum” samt förslaget *riskavfall/1*. När en av studenterna presenterar en fråga ur sitt fråge-formulär inne i en mening (*Fråga 11 var Hur ofta tar du nattlån? och jag fick...*) påpekar *Svefix* att man har inlett en mening med liten bokstav vilket är ett falskt alarm i denna kontext.

Den vetenskapliga stilen och regler för hur de skriftliga arbetena ska se ut till form och uppbyggnad kan i mitt material orsaka att skribenten uppmärksammas någon gång i onödan. Ord som *ifrågavarande*, *dylik* och *därav* kommenteras av *Svefix* som ord som i en vanlig text kan kännas ålderdomliga eller främmande.

Källhänvisningar som har formen (*Metoder och principer i terminologiarbete 1999.*) leder till en anmärkning om en verblös sats. När studenterna markerar begrepp och termer i sin text enligt den praxis som gäller bl.a. vid Institutionen för nordiska språk vid Vasa universitet får de falska alarm. Enligt anvisningarna markeras begrepp med hjälp av enkla citattecken, t.ex. ’term’ medan termer markeras med kursiv stil, *term*. Detta sätt att markera begrepp i en vetenskaplig text ger upphov till kommentaren ”Kontrollera användningen av citattecken. Enkla citattecken används endast för att markera citat inom citat samt vid ordförklaringar.” vilket i detta sammanhang är ett falskt alarm.

2.3.3 Lexikonbaserade falska alarm

Stavningskontrollen jämför orden i texten med de ord som finns i dess ordlista. Ord som saknas i ordlistan markeras som misstänkta stavfel. Eftersom allt inte kan finnas i ordlistan, ger programmet en hel del falska alarm. Ordlistorna kan anpassas till det egna skrivandet genom att man lägger till ord i en kompletterande ordlista enligt behov. (Jfr Domeij 1999: 34–36.) I kategorin lexikonbaserade falska alarm finns i min undersökning fem underkategorier: namn, termer, sammansättningar, lånord och övriga.

I mitt material orsakas falska alarm av för det första personnamn (a), namn på byggnader/platser (b), företagsnamn/föreningsnamn (c) och produktnamn (d):

- (2) a) Kalliokuusi, Keski-Raasakka, Koskinen, Myking, Nuopponen, Picht, Sauvosaari, Svensén, Wernimont, Wüster
- b) Tritonia
- c) Oy Alko Ab, Uusi Kivipaino Oy, VAKKI
- d) Carlo Rossi, Aura Verdejo, Tria, JoeCat

I samband med namnen ger *Svefix* ibland ersättningsförslag och ibland inte. Av de tio efternamnen i 2 a) t.ex. får sex namn förslag som ser ut som följer medan de övriga detekteras med *no spelling suggestions*:

Tablå 1. Exempel på namn som får ersättningsförslag.

Keski-Raasakka	<i>Kesko-Raasakka, Kessi-Raasakka, Kekki-Raasakka, Koski-Raasakka</i>
Koskinen	<i>Keskinen</i>
Myking	<i>Myling</i>
Picht	<i>Picot</i>
Svensén	<i>Svenson, Svensen</i>
Wüster	<i>Wester</i>

När namnet på det vetenskapliga biblioteket vid Vasa universitet *Tritonia* förekommer i texten ger *Svefix* ett falskt alarm utan förslag. *Oy Alko Ab* får en detektion som inleds med *Oy* som får ersättningsförslagen *O*, *O.*, *Os*, *Or*, *On*, *Om*, *Ok*, *Oj*, *Oh*, *Of*, *Oz*, *Oe*. Detektionen fortsätter med en anmärkning att man skall observera att ”Alko i Finland

motsvaras av Systembolaget (Systemet, systembutik) i Sverige”. I namnet *Uusi Kivipaino Oy* detekteras de två första delarna utan ersättningsförslag och *Oy* på samma sätt som i fallet *Alko. Vakki* får en anmärkning utan ersättningsförslag.

Produktnamnen ger falska alarm ibland med ersättningsförslag, ibland utan dem. I namnet *Carlo Rossi* (vin) uppmärksammas skribenten genom att han uppmanas kontrollera det senare ledet *Rossi* som kunde ersättas med *Rossid, Rousi, Ross’, Rosso* eller *Rossö*. Namnet på vittvinet *Aura Verdejo* markeras men inga ersättningsförslag ges. Av databaserna *Tria* (vid *Tritonia* vid Vasa universitet) och *JoeCat* (vid Joensuu universitet) får den först nämnda ersättningsförslagen *Trixa, Trial, Trias, Triad, Tira, Tiia, Trea, Tija, Tia, Träa, Trim, Trio, Tri* medan den senare detekteras utan förslag till ändring.

För det andra orsakar språkvetenskapliga termer som *teknolekt, minilekt, lemma-selektion, lemmabestånd* och *nordistik* falska alarm eftersom termerna inte finns i ordlistan. Alla detekteras utan ersättningsförslag. Ett annat exempel ur mitt material är *oenologi* (läran om vin och dess tillverkning) som detekteras utan ersättningsförslag. Däremot upptäcker *Svefix* att termen *decantera* är felstavad och erbjuder *dekantera* som ersättningsförslag. En av texterna i materialet handlar om bibliotek och samlingar. I texten berättar skribenten bl.a. om den universella decimalklassifikationen (udk) och om att hon koncentrerar sig på svenska språket under klassen 803.97. *Svefix* detekterar siffrummet, eftersom man i svenskan använder ”fast mellanslag som tusentalsavgränsare och komma som decimaltecken, t.ex. 1 042,23.”.

För det tredje detekterar *Svefix* relativt ofta sammansättningar som falska alarm i de undersökta texterna. *Horoskopsidor, värdeneutral* och *hörförståelser* får inga ersättningsförslag medan *vintermerna* enligt *Svefix* borde ändras till *vintermeny*. Lånorden *sake* (*sanke, Sakke, spake, stake, shake, Snake, slake, saker, saken, sate, ske, same, sade, saks, sak, Sak., saka*) och *rosé* (*Rosén, roué, rost, rosk, rosa, ros, Rose, Ross*) ger för det fjärde också ett falskt alarm. Ord som *konventionaliserad* och *äpplig* saknas i lexikonet och de ger därmed falska alarm (utan ersättningsförslag).

2.3.4 Strukturella falska alarm

Den fjärde och sista huvudkategorin (strukturella falska alarm) innehåller fyra underkategorier: felaktig syntaktisk analys, rubriker och titlar, förkortningar och layout. Strukturella falska alarm i min studie innebär för det första felaktiga syntaktiska analyser som beror på att kontrollprogrammet i analysen tillämpar en regel som inte passar för situationen i fråga. När en av studenterna har skrivit i sin text "*Jag kommer att placera alla begrepp med likadant uppbyggda beskrivningar i grupper.*" öppnas följande dialogruta på skärmen: "Kontrollera ordformerna **likadant** och **beskrivningar**. Om en determinerare (t.ex. **likadant**) bestämmer ett substantiv bör de ha samma numerus." Detektionen är ett falskt alarm eftersom *likadant* som gradadverbial i denna konstruktion utgör en bestämning till *uppbyggda*. Kommentaren tycks ha gjort studenten osäker då hon har ändrat konstruktionen till en relativ bisats: ... *beskrivningar som är likadant uppbyggda*.

En student har i sin undersökning som handlar om bruket av pronomina *han* och *hon* i ordboksartiklar rubricerat ett underavsnitt med *Användningen av han och hon i samma ordboksartikel*. *Svefix* ber skribenten kontrollera pronomenet *han* och föreslår *honom*, eftersom programmet i detta fall tillämpar regeln om pronomen efter preposition.

Så är vi framme vid frågan om *ta Fiesta del Sol* är en oriktig finlandism som *Svefix* påstår när det kontrollerar det textavsnitt som handlar om materialbeskrivning i ett av manuskripten:

- (3) Beskrivningarna togs från sida 71 till sida 76 mellan vinerna Fiesta del Sol och Hétszölö Aszú Puttonyos.

Svefix analyserar i exempel 3 verbfrasen *ta sol* i stället för att betrakta *togs* som predikat och *Fiesta del Sol* som ett namn. Den felaktiga analysen leder till att skribenten får en upplysning om att *ta sol* i betydelsen 'sola sig' är en oriktig finlandism och en rekommendation att istället skriva t.ex. *sola sig*, *solbada* eller *lapa sol*. Om skribenten inte hade ignorerat detektionen skulle det i hennes text stå *Beskrivningarna solbadades/lapades från sida 71 till sida 76 mellan vinerna Fiesta del sol*.

Rubriker och titlar i materialet ger falska alarm om de är ofullständiga satser i den meningen att de saknar predikat. De undersökta texterna innehåller olika slags rubriker (a) (kapitel, avsnitt, tabell- och figurrubriker, bilagor), boktitlar (b) och korta ledtexter i tabeller (c) vilka saknar verb.

- (4) a) Vinspråk – allmänspråk eller fackspråk?
b) Astrologi...En väg till inre harmoni
c) att tala

Svefix detekterar (a)-(c) i exempel 4 med kommentaren att meningen inte tycks ha något verb. Förkortningar ger några gånger falska alarm. Förkortningarna *Sv* och *Fi* som används i den ordlista som utgör materialet för en av studenterna orsakar falska alarm. Av någon orsak ger *Svefix* inte förkortningen för finska språket (fi) på samma sätt som för svenska språket (sv¹) utan *Fi* får förslagen *Fri*, *Fis*, *Fin*, *Ff*, *Fr*, *F*, *ftp*. När studenten har angett genitiv vid en initialförkortning med kolon (*SOB:s*) får hon 17 förslag: *Sos:s*, *SoU:s*, *SO:s*, *SOC:s*, *SOF:s*, *SOI:s*, *SOK:s*, *SOR:s*, *SKB:s*, *SIB:s*, *SHB:s*, *SGB:s*, *SFB:s*, *SLB:s*, *SCB:s*, *SBB:s*, *SAB:s*.

I den sista underkategorin finns slutligen sådana falska alarm som beror på uppdelning av långa begreppsdefinitioner och uppräkningsrader på flera rader samt på avstavningar på två eller flera rader (*individual-referenten*, *innehålls-definition*, *markanvändnings-terminologi*).

3 Slutord

På basis av mina analyser av vilka typer av falska alarm som förekommer i ett textmaterial som består av avhandlingsmanuskript skrivna av universitetsstuderande har jag utarbetat en kategorisering. Kategoriseringen ser ut som följer:

Tablå 2. Kategorisering av falska alarm.

1. Språkrelaterade falska alarm
1.1 Ett ord
1.2 Längre textavsnitt (automatiskt byte)
2. Kontextbundna falska alarm
2.1 Finlandismer
2.2 Exempel
2.3 Vetenskaplig stil och skrivteknikaliteter
3. Lexikonbaserade falska alarm
3.1 Namn
3.2 Termer
3.3 Sammansättningar
3.4 Lånord
3.5 Övriga
4. Strukturella falska alarm
4.1 Felaktig syntaktisk analys
4.2 Rubriker och titlar
4.3 Förkortningar
4.4 Radbyte

Kategoriseringen i Tablå 2 innehåller 4 huvudkategorier och 14 underkategorier vilka i sin tur innehåller ytterligare underkategorier (t.ex. olika typer av namn). En maskin som har programmerats enligt vissa logiska identifieringsregler klarar inte av att analysera den språkliga flertydigheten. Användarna kan sätta mycket tid och energi på att förstå falska alarm och kontrollverktygens felaktiga analyser. Därför är det viktigt att ge användarna tillräckligt med information om de villkor under vilka kontrollprogrammet arbetar.

Knutsson (2001), Karlsson (2004: 27) och Domeij (2003: 94ff.) rapporterar att deras informanter inte alltid ignorerar falska alarm utan gör egna ändringar i stället, de avfärdar således inte de falska alarmen helt och hållet. Informanternas agerande är ett möjligt tema för fortsatta studier av falska alarm.

Anmärkingar

¹ Samt förslagen *Söv, Sälv, Sov, Sav, Si, Se, Sa, Sp, Ss, Sy, S, Så, Sb, Sö, S, Sf, So*. I version 2.0 finns ytterligare *su*v med och ordningsföljden har ändrats.

Litteratur

- Carlsson, C. & M. Grönroos (2000). Kan datorn grammatikkontrollera? *Språkbruk* 1, 3–9.
- Domeij, R. (2003). *Datorstödd språkgranskning under skrivprocessen. Svensk språkkontroll ur användarperspektiv*. Stockholm: Institutionen för lingvistik, Stockholms universitet.
- Domeij, R. (1999). Datorn och språkriktigheten. I: *Svenskan i IT-samhället*, 29–47. Red. O. Josephson. Ord och stil. Språkvårdssamfundets skrifter 28. Uppsala: Hallgren & Fallgren.
- Fortelius, R. (2003). Svefix i praktiken. *Språkbruk* 1/2003, 5–9.
- Hällström af, Ch. & M. Reuter (2000). *Finlandssvensk ordbok*. Esbo: Schildts.
- Karlsson, O. (2005). *Ändringsförslag till språkkontrollen i Microsoft Word*. Rapport till Lingsoft/Microsoft.
- Knutsson, O. (2005). *Developing and Evaluating Language Tools for Writers and Learners of Swedish*. [online]. Nada. [citerat 10.10.2006]. Tillgänglig: http://www.nada.kth.se/~knutsson/thesis/knutsson_phd_thesis.pdf.
- Knutsson, O. (2001). *Automatisk språkgranskning av svensk text*. Licentiatavhandling. Stockholm: Kungliga Tekniska Högskolan.
- Kohut, G. & K. Gorman (1995). The Effectiveness of Leading Grammar/Style Software in Analysing Business Students' Writing. *Journal of Technical Writing and Communication* 25, 341–361.
- Pilke, N. (2007). *Kontroll över kontroll. Funktioner i ett språkkontrollprogram för svenska med tanke på andraspråksinlärare på universitetsnivå*. Vaasan yliopiston julkaisuja. Tutkimuksia 278. Språkvetenskap 46. Vasa universitet: Vasa.
- Reuter, M. (2002). Vad kan Svefix göra? *Språkbruk* 4, 15–18.
- Svefix 2.1* = Handbok: Lingsoft Svefix 2.1 (2008). [online]. Helsingfors: Forskningscentralen för de inhemska språken & Lingsoft. Tillgänglig: http://www.lingsoft.fi/?doc_id=255?=se.